

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO,
LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTRO
IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL SVEIKATOS SUTRIKDYMO MASTO NUSTATYMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2003 m. gegužės 23 d. Nr.V-298/158/A1-86
Vilnius

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (Žin., 2000, Nr. 89-2741) 141 straipsniu ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 29 d. nutarimo Nr. 1703 „Dėl Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso, Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso ir Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso įgyvendinimo“ (Žin., 2002, Nr. 104-4661) 2.2 punktu,

t v i r t i n a m e Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisykles (pridedama).

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

JUOZAS OLEKAS

TEISINGUMO MINISTRAS

VYTAUTAS MARKEVIČIUS

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTRĖ

VILIJA BLINKEVIČIŪTĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos
sveikatos apsaugos
ministro, Lietuvos
Respublikos teisingumo
ministro ir Lietuvos
Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2003 m. gegužės 23 d.
įsakymu Nr.V-
298/158/A1-86

SVEIKATOS SUTRIKDYMO MASTO NUSTATYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiose taisyklėse nurodyti sveikatos sutrikdymo masto – sunkaus, nesunkaus ir nežymaus – nustatymo medicininiai kriterijai.

2. Sveikatos sutrikdymo faktą ir mastą bei bendrojo darbingumo praradimo mastą, išskyrus šių taisyklių 6.9 punkte nurodytus atvejus, nustato teismo medicinos ekspertai, vadovaudamiesi šiomis taisyklėmis ir „Dėl sužalojimų prarasto bendrojo darbingumo procentų nustatymo lentelė“ (priedas).

3. Profesinio darbingumo netekimą nustato Valstybinė medicininės socialinės ekspertizės komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. 226/49 „Dėl ilgalaikio ir pastovaus darbingumo netekimo (invalidumo) nustatymo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2000, Nr. 36-1011).

4. Sveikatos sutrikdymo masto nustatymo ekspertizė atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (Žin., 2002, Nr. 37-1341) nustatytais pagrindais ir tvarka.

II. SAŲOKOS

5. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Sveikatos sutrikdymas – tai žmogaus sužalojimas arba susargdinimas pažeidžiant jo kūno audinių (organų) vientisumą ar sutrikdant jų funkcijas.

Sužalojimas – tai žmogaus kūno audinių ar organų anatominio vientisumo ar jų funkcijų pažeidimas mechaniniu, fiziniu ar cheminiu poveikiu.

Susargdinimas – tai organizmo funkcijų sutrikdymas biologiniu, fiziniu, cheminiu ar psichiniu poveikiu arba nesuteikiant būtinos medicinos pagalbos.

Bendras darbingumas – žmogaus gebėjimas ir galimybė dirbti darbus, kuriems nereikia specialių žinių, kvalifikacijos ir įgūdžių.

Profesinis darbingumas – žmogaus gebėjimas ir galimybė dirbti darbus, kuriems reikia specialių žinių, kvalifikacijos ir įgūdžių.

III. SUNKUS SVEIKATOS SUTRIKDYMAS (BK 135 STR.)

6. Sunkus sveikatos sutrikdymas šiame dokumente tai:

6.1. regos netekimas – visiškas aklumas arba abiejų akių regos susilpnėjimas, kai geriau matančios akies regėjimo aštrumas su korekcija sumažėjęs iki 0,03 arba regėjimo lauko koncentrinis susiaurėjimas yra iki 5 laipsnių nuo fiksacijos taško;

6.2. klausos netekimas – visiškas kurtumas arba abiejų ausų klausos susilpnėjimas, kai nukentėjęs negirdi kalbančio prie ausies kaušelio, o audiogramoje – daugiau kaip 91 db;

6.3. kalbos netekimas – negalėjimas reikšti mintis suprantamais žodžiais;

6.4. vaisingumo netekimas – lytinės veiklos sutrikimas, atimantis gebėjimą natūraliu būdu apvaisinti, pastoti, išnešioti ar gimdyti;

6.5. nėštumo netekimas – kai nėštumas nutrūksta arba turi būti nutrauktas dirbtinai dėl sužalojimo arba susargdinimo, nepriklausomai nuo nėštumo trukmės;

6.6. kitoks sunkus suluošinimas – sužalojimas, susargdinimas arba jo sukeltos komplikacijos ir jų pasekmės:

6.6.1. kaukolės skliauto atviri ir įspaustiniai bei pamato kaulų lūžiai;

6.6.2. galvos smegenų sumušimas su ryškiais neurologiniais židininiais simptomais, patvirtintas specialiais tyrimais;

6.6.3. sunkus difuzinis galvos smegenų aksonų sužalojimas;

6.6.4. kraujo ar likvoro išsiliejimas virš kietojo ar po kietuoju galvos smegenų dangalu, suspaudžiantis galvos smegenis;

6.6.5. kaklo slankstelio išnirimas (panirimas) ar lūžis su nugaros smegenų arba nugaros nervų šaknelių pažeidimu;

6.6.6. nugaros smegenų sužalojimas su ryškiais židininiais simptomais, patvirtintas specialiais tyrimais;

6.6.7. kiauryminis ryklės, stemplės, gerklų ar trachėjos sužalojimas;

6.6.8. gerklų ar trachėjos sužalojimas, sukėlęs kvėpavimo sutrikimą, kuriam pašalinti nukentėjęs asmuo buvo intubuotas arba jam buvo atlikta tracheostomija;

6.6.9. krūtinės ląstos ertmės ar pilvaplėvės ertmės kiauryminis sužalojimas su/be vidaus organų pažeidimu;

6.6.10. atviras inkstų, šlapimtakio, antinksčių, kasos, šlapimo pūslės, šlaplės, priešinės liaukos ar tiesiosios žarnos sužalojimas;

6.6.11. uždaras krūtinės ar pilvo organų sužalojimas, nustatytas operacijos metu;

6.6.12. aortos, bendrosios, vidinės ar išorinės miego arterijų, poraktinės, pažastinės, žasto, bendrosios, vidinės ar išorinės klubo, šlaunies, jos giliosios šakos kamieno ar pakinklio arterijų arba jas atitinkančių venų sužalojimas;

6.6.13. atviras žastikaulio, šlaunikaulio ar blauzdikaulio kūnų lūžis arba uždari kurių nors dviejų iš nurodytų kaulų kūnų arba žastikaulio ar šlaunikaulio kaklo lūžiai;

6.6.14. dubens kaulų abipusiai lūžiai, suardę dubens žiedo vientisumą;

6.6.15. sužalojimo sukeltas sunkus šokas, riebalinė ar oro embolija, ūmus inkstų veiklos nepakankamumas ar kita pavojinga gyvybei būseną;

6.6.16. įvairios kilmės nudegimai, kai 2 A (II) laipsnio bendras nudegimo plotas apima 30 procentų ir daugiau kūno paviršiaus; kai 2 B (III) laipsnio nudegimo plotas apima 20 procentų ir daugiau kūno paviršiaus; kai 3 (III-IV) laipsnio nudegimo plotas apima 10 procentų ir daugiau kūno paviršiaus; kvėpavimo takų nudegimas;

6.6.17. III-IV laipsnio nušalimai, apimantys 10 procentų ir daugiau kūno paviršiaus;

6.6.18. jonizuojančiosios spinduliuotės sukelta sunki spindulinė liga;

6.6.19. kaklo suspaudimas ar kitokia mechaninė asfiksija, lydima objektyviais duomenimis patvirtinto galvos smegenų kraujotakos sutrikimo;

6.6.20. kitokio pobūdžio sunkus suluošinimas;

6.7. susargdinimas sunkia nepagydoma liga – ŽIV infekcija, juodlige, stablige, pasiutlige, hemoraginėmis karštligėmis (Ebolo, Marburgo, Laso), dujine gangrena, Creutzfeld-Jakobo liga, maru, cholera, raupais, geltonąja karštlige;

6.8. susargdinimas ilgai trunkančia liga, sukeliančia realią grėsmę gyvybei – narkomanija, TBC, hepatitu B ar C, sifiliu, brucelioze, trichinelioze, leišmanijoje;

6.9. susargdinimas ilgai trunkančia liga, stipriai sutrikdančia žmogaus psichiką. Psichikos sutrikimo laipsnį kiekvienu atveju įvertina ir apie galimybę priskirti stipriai sutrikdančių žmogaus psichiką ligų grupei sprendžia ir sveikatos sutrikimo mastą nustato teismo psichiatrų ekspertų komisija;

6.10. sužalojimas ar susargdinimas, dėl kurio prarandama didelė dalis – 30 ir daugiau procentų – profesinio darbingumo;

6.11. sužalojimas ar susargdinimas, dėl kurio prarandama didelė dalis – 30 ir daugiau procentų – bendro darbingumo;

6.12. nepataisomas kūno subjaurojimas – kai prie tokių išvadų prieina teisėsaugos institucija, atsižvelgdama į teismo medicinos eksperto išvadą dėl kūno sužalojimo pasekmių pašalinimo galimybės.

IV. NESUNKUS SVEIKATOS SUTRIKDYMAS (BK 138 STR.)

7. Nesunkus sveikatos sutrikdymas nustatomas, kai dėl sužalojimo ar susargdinimo nebūna šių taisyklių III skyriuje „Sunkus sveikatos sutrikdymas (BK 135 str.)“ numatytų padarinių, bet:

7.1. Sužalojimas ar susargdinimas sutrikdo sveikatą ilgesniam nei 10 dienų laikotarpiui, arba

7.2. Nukentėjusysis praranda nedidelę dalį – daugiau nei 5 procentus, bet mažiau nei 30 procentų – profesinio ar bendro darbingumo.

V. FIZINIO SKAUSMO SUKĖLIMAS AR NEŽYMUS SVEIKATOS SUTRIKDYMAS (BK 140 STR.)

8. Išvadą dėl fizinio skausmo sukėlimo teismo medicinos ekspertai daro remdamiesi bylos medžiagos duomenimis, patvirtinančiais buvusį mušimo ar kitokio smurtavimo faktą.

9. Nežymus sveikatos sutrikdymas nustatomas, kai sužalojimas arba susargdinimas sveikatą sutrikdo ne ilgesniam kaip 10 dienų laikotarpiui arba nukentėjusysis praranda 5 procentus profesinio arba bendro darbingumo.

VI. METODINIAI NURODYMAI

10. Darant teismo medicinos ekspertizę arba tyrimą sveikatos sutrikimo mastui nustatyti, įvertinamas kūno sužalojimas ir susargdinimas ir pateikiama išvada dėl:

10.1. medicininio pobūdžio (teismo medicinos diagnozė);

10.2. padarymo mechanizmo (galimų padarymo priemonių ir būdų);

10.3. padarymo laiko;

10.4. sveikatos sutrikdymo masto.

11. Teismo medicinos ekspertizę arba tyrimą galima atlikti ir remiantis medicinos dokumentais. Tuo atveju ekspertui reikia pateikti šių dokumentų originalus arba patvirtintas kopijas.

12. Kai medicinos dokumentuose nurodyta gydymo dėl sužalojimo arba susargdinimo trukmė neatitinka nustatyto kūno sužalojimo ar susargdinimo pobūdžio, sveikatos sutrikdymo mastas nustatomas vadovaujantis turimais sužalojimo ar susargdinimo objektyviais duomenimis, neatsižvelgiant į medicinos dokumentuose nurodytą gydymosi trukmę.

13. Kūno sužalojimo ar susargdinimo bei sveikatos sutrikdymomasto įvertinimo neturi įtakoti:

- 13.1. ankstesnių ligų paūmėjimas;
 - 13.2. medicinos pagalbos teikimo trūkumai;
 - 13.3. rekonstrukcinės-plastinės operacijos.
-